

Proces otvaranja Muzila je započeo i više ga nitko ne može zaustaviti.

UVODNIK

Dvojna igra vladajućih

"Zahtjeve koje je iznijela Građanska inicijativa za Muzil osobno podržavam."
Boris Miletić, gradonačelnik Pule, Glas Istre, 26. siječnja 2009.

"Već se zna da će ondje biti Brijuni rivijera",
Boris Miletić, gradonačelnik Pule, Večernji list, 10. ožujka 2009.

Mnogo se toga dogodilo od prvog javnog predstavljanja građanske inicijative u kavani Cvajner 23. siječnja 2009. godine. Sve reakcije sugrađana, s ulice, interneta, iz novina, etera (dio kojih možete pročitati u ovom broju novina), govore da je, budući da Muzil ima ogromni razvojni potencijal za grad i sve građane, pokretanje ove inicijative bilo opravdano i, štoviše, nužno.

Od potpune tišine i kompletnog mentalnog zaborava, što ni ne čudi s obzirom na skoro 200-godišnje vojno prisustvo, Muzil je postao top-tema među građanima, stručnjacima, pa i djecom. Iskreno, nismo očekivali toliku pozitivnu i masovnu reakciju, kao ni izraze podrške sa svih strana. To vraća vjeru i nadu da ovaj grad možda čeka svjetlija budućnost.

Ta reakcija naših sugrađana silno nas veseli, ohrabruje nas i jača volju u daljnjem djelovanju, ali prije svega potvrđuje naše početno uvjerenje da ovu inicijativu čine baš svi dobronamjerni građani, bez obzira na dob ili obrazovanje, koje vodi opći i javni, a ne privatni i uskogrudni interes. Zato se i potvrdio slogan "Volim Pulu". Raznovrsnost ideja koje građani u svakodnevnom razgovoru nude za Muzil potvrđuje taj bazični opći interes, tu želju da se djeluje za svoj grad, što je najljepše u ovoj priči.

No, nije sve idilično. Umnogome će epilog priče o Muzilu ovisiti o volji vladajuće garniture, i to prije svega one gradske i županijske, odnosno o njihovoj (ne)spremnosti da u ime općeg interesa napuste planove kojima se Muzil namjerava ustupiti na 66 godina jednoj privatnoj korporaciji, a na njegovom većem dijelu izgraditi golf igralište i ekskluzivne vile. To je ključna točka o kojoj ovisi sudbina Muzila: hoće li se namjena na Muzilu odrediti putem prave autentične rasprave nakon što se građani upoznaju s područjem, a dok se usporedno izrađuju urbanističko-ekonomsko-ekološke studije, ili će tu namjenu odrediti užu krugu vladajućih pojedinaca da bi si na taj način prisvojili Muzil i omogućili njegovu konzumaciju samo bogatima? Muzej, akvarij i pokoke sportsko igralište koje lokalne vlasti u ovo predizborno vrijeme obećavaju javnosti na Muzilu tek su prozorni trik i dimna zavjesa jer istovremeno ne spominju golf igralište, njegov ogroman obuhvat na Muzilu. Ne spominju niti da se to golf igralište, kao i čitav poluotok, želi dati jednoj kompaniji na 66 godina, što je samo blaži oblik privatizacije Muzila.

Vladajući političari odlučili su igrati dvojnu igru u predizborno vrijeme. Kako drugačije opisati dva oprečna nastupa pulskog gradonačelnika u kratkom vremenskom razdoblju? Na posljednjoj sjednici Gradskog vijeća je, na pitanje svoje stranačke kolegice-vijećnice, izjavio da podržava Građansku inicijativu za Muzil, a nekoliko dana kasnije u Večernjem listu, nakon što je od Ministarstva obrane osigurao jedan dan otvorenog Muzila, izjavljuje: "Već se zna da će ondje biti Brijuni rivijera".

Što se to zna? Tko je ikada raspravljao o tome? Ako nas gradonačelnik podržava, onda to znači i da podržava naš ključni stav da se Muzil ne smije dati na 66-godišnje upravljanje jednoj korporaciji. Postavljena u ovakav kontekst ta podrška znači tek predizborno prisvajanje snage koju je ova inicijativa stvorila zajedno s građanima.

Ako gradonačelnik podržava inicijativu, onda bi trebao povući odluku Gradskog poglavarstva i Gradskog vijeća, donesenu ove jeseni, o uskladi-

vanju Generalnog urbanističkog plana grada Pule s Prostornim planom Istarske županije, s tim planom višeg reda koji je na Muzilu označio golf igralište. Na taj način će lokalna izvršna vlast vjerodostojno pokazati apsolutnu podršku.

Tek ako vlast pokaže tu razinu političke mudrosti, moguće je razmišljati o suradivanju građana i političara jer bi postojali uvjeti za konkretnu javnu raspravu. U suprotnome, ostat će u pravu u ovom broju novina intervjuiрани i ugledni sociolog dr. Ozren Žunec i renomirani novinar Mladen Jergović koji ističu da, onome tko nakon ekskluzivno vojnog namjerava stvoriti novi ekskluzivno turistički rezervat, nije stalo niti do grada niti do građana!

Što je ključni problem s golfom na Muzilu? O kakvom je ogromnom području riječ može se vidjeti u grafičkim prilozima koje objavljujemo na 7., 8., 9. i 10. stranici. Ako kod golf terena pustimo na stranu korištenje pesticida, vjerojatnu masovnu sječu šume, korištenje silne vode (u gradu i županiji koji imaju problematičnu vodoopskrbu), na stranu tragikomično proglašavanje golfa "posebnim interesom Republike Hrvatske", na stranu sramotan novi Zakon o golfu koji omogućuje razvlačivanje i, kako s pravom kritizira dr. Žunec, novu nacionalizaciju, na stranu omogućavanje gradnje elitnih vila u pozadini golfa, na stranu drsko proguravanje golfa i uništavanje izvornosti Motovuna i okolice ili pak poljoprivrednih zemljišta na Marleri..., osnovno pitanje koje postavljamo je - što golf traži na Muzilu, gotovo u centru Pule? Je li taj elitni turizam, kako piše pisac Danijel Načinović, samo provincijska mitomanija koju treba odbaciti? Zašto graditi golf i brojne ekskluzivne vile dostupne samo vrlo bogatima u gradu, u državi u kojoj, kako pjeva Edo Maačka, "nema posla, nema para, generacija nam živi sa starcima, socijala"?

Ponavljamo da je naš ključni zahtjev da se Muzil otvori za trajno dnevno korištenje i to počevši od subote 2. svibnja, povodom Dana grada Pule, pa nakon toga svaki dan, trajno, vječno. Kako se uspjelo vrlo brzo dogovoriti s Ministarstvom obrane otvaranje Muzila građanima na jedan dan, tako se vrlo vjerojatno, uz dovoljno upornosti i dobronamjernosti i, ponavljamo, političke mudrosti, može dogovoriti trajno dnevno korištenje Muzila. To je moguće i uz postojeće prisustvo vojnika.

Pozdravljamo i zahtjev gradonačelnika Pule i istarskog župana upućen Ministarstvu obrane u kojem se doslovno prenosi zahtjev za trajnim dnevnim korištenjem Muzila, doduše bez 2. svibnja kao početnog dana. Načelno je dobro što su građani tog 8. ožujka mogli na jedan dan otići na Muzil, iako su brzinski, u tri autobusna polaska mogli razgledati tek manji dio njegovih ljepota.

No, taj zahtjev gradonačelnika i župana, a prethodno i preusmjerivanje predstojnice ureda premijera nadležnosti na MORH, jasno pokazuje da je Muzil i dalje vojna, a ne civilna zona i da su silne priče od gotovo prije dvije godine (od srpnja 2007.) o navodnom odlasku vojske i ustupanju Muzila u civilne svrhe bile - lažne.

Unatoč svemu nećemo odustati!

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED PREDSEDNIKA

Klasa: 050-01/09-01/125
Urbroj: 50302-10-09-1
Zagreb, 4. veljače 2009.

MINISTARSTVO OBRANE
Kabinet ministra
n/r gosp. Branku Vukeliću, ministru

Predmet: **MARKO PERČIĆ, podnesak**
- proslijeđuje se

Poštovani ministre,

U Uredu predsjednika Vlade Republike Hrvatske primljen je podnesak gospodina Marka Perčića, u kojem se interesira za mogućnost dnevnog korištenja vojnog objekta na Muzilu za građane Pule.

Budući da se predmet odnosi na problematiku iz Vašega djelokruga, primljeni podnesak proslijeđujemo Vam na uvid i daljnje postupanje.

Molimo da odgovor uputite izravno pošiljatelju podneska, a nas izvijestite o učinjenom pozivom na klasu i uruđbeni broj ovog dopisa.

S poštovanjem,

Državna tajnica i predstojnica Ureda

Katarina Fuček

PRILOG:
- podnesak kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

REPUBLIKA HRVATSKA
REGIONE ISTRIANA
PRESIDENTE DELLA
REGIONE ISTRIANA

Pula, Planarička 29, p.p. 198
tel: 052/372-101, fax: 052/372-104

Klasa: 023-01/09-01/38
Urbroj: 2163/1-02/1-09-1
Pula, 12. veljače 2009.

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
GRAD PULA
GRADONAČELNIK

REPUBLIKA DI CROAZIA
REGIONE ISTRIANA
CITTÀ DI POLA
IL SINDACO

Pula, Forum 1, p.p. 109
tel: 052/371-710, fax: 052/222-990

Klasa: 023-01/09-01/212
Urbroj: 2168/01-01-02-03-0215-09-1

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
Kabinet Ministra, n/p ministra Branku Vukelić
Zagreb, Trg Kralja Petra Krešimira IV br. 1

Župan
Ivan Jakovčić

Gradonačelnik
Boris Miletić

INTERVJU / UGLEDNI SOCIOLOG DR. SC. OZREN ŽUNEC:

Muzil me podsjeća na Tibet

Sprofesorom Žunecom razgovarali smo o sudbini vojnih prostora u Hrvatskoj, o bizarnostima domaćega kapitalizma, o hrvatskom odnosu prema vlastitoj povijesti i kulturnoj baštini, o njegovom interesu za Pulu te o tome zašto ga Muzil podsjeća na Tibet.

- U Hrvatskoj je puno napuštenih vojnih objekata. Što s njima?

- Sad je vojska, odnosno MORH, odnosno država, došla na ideju da vojska dio svojih objekata koje ne treba za neposrednu vojnu uporabu dađe u koncesiju, što je također jedna pomalo bizarna koncepcija. To je najnovija ideja, koliko sam ja čuo, koja je nekoliko tjedana u javnosti, a koliko se po hodnicima vrtjela, ne znam. Dakle ideja je da vojska daje objekte u koncesiju i da se sredstva od te koncesije vode na posebnom računu za potrebe vojske. Drugim riječima, da se vojska financira dijelom od tih koncesija. Pitanje je što o tome misli. U svakom slučaju po meni je to vrlo bizarna ideja, da se institucija središnje vlasti financira vlastitim poslovnim projektima.

- Opet, u kontekstu posvemašnje privatizacije i prelaska na tržišnu logiku to i nije toliko čudno.

- Funkcija obrane se privatizira u cijelome svijetu, to je jasno. Postoje privatne vojne firme, obavještajne firme, kontraobavještajne, sve moguće tvrtke. Isto tako postoje kontraktori za vojne operacije po cijelome svijetu. Tako da postoji obrazac privatizacije, ali ovo je nešto između: još uvijek imate državnu vojsku, ali ona na neki način privatno posluje, ima svoje odnose s poslovnim partnerima, koji uzimaju u koncesiju od nje. Jasno vam je da je to s jedne strane raj za

Dr. sc. Ozren Žunec ugledni je hrvatski sociolog i redovni profesor na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu gdje predaje, između ostalog, sociologiju vojske i rata. Od 16. veljače 2000. do 24. svibnja 2000. godine bio je ravnatelj Hrvatske izvještajne službe. Urednik je časopisa Polemos posvećenog interdisciplinarnim istraživanjima rata i mira. Autor je kapitalne studije "Goli život - socijetalne dimenzije pobune u Hrvatskoj", trenutno najcjelovitijeg znanstvenog djela o ratu u Hrvatskoj.

korupciju, a s druge potpuno bizarna ideja o načinu financiranja zajedničkih potreba jednoga društva, kao što je obrana. To je evidentno.

- Slučaj Muzila se na zanimljiv način uklapa u ovu priču. I tamo je situacija ponešto bizarna. Naime, službeno je Muzil predan na upravljanje civilnim vlastima prije godinu i pol dana. Sada, kada je krenula inicijativa da se Muzil otvori građanima, sve te civilne vlasti koje navodno upravljaju Muzilom traže dopuštenje za to od MORH-a. Znači, oni s jedne strane pričaju o demilitarizaciji i tvrde da oni upravljaju tim prostorom, a kada ih se pita da se tamo uđe, onda prebacuju odgovornost na MORH. O čemu se tu radi? Je li Muzil onda zaista demilitariziran?

- Koliko ja znam, Muzil je zaista, neću reći niti u vlasništvu niti u posjedu vojske, ali u svakom slučaju vojska ga drži. Vojska ima straže gore i pristup nije dozvoljen bez suglasnosti vojske. Kada sam bio na Muzilu pred šest mjeseci, to sam učinio tako da sam stupio u kontakt s vojskom i vojska mi je omo-

gućila da uđem i vidim cijeli objekt. Nije bilo nikakvih ograničenja niti što se tiče slikanja niti dostupnosti, ali u svakom slučaju tamo je porta s uniformiranom stražom i to je tipični vojni objekt. Doduše, on nema posadu koja bi bila relevantna za nekakve borbene akcije i u tom smislu to jest demilitarizirano. Taj objekt vojska drži, ali on nema nikakvu vojnu funkciju. Recimo, moji dečki iz kvarta su u stanju zauzeti ovakav sadašnji Muzil za jedno jutro s ovim naoružanjem koje imamo doma kao branitelji (*smijeh*). Mislim da jednog skupini odvažnih ljudi nije nikakav problem zauzeti Muzil i cijelu tu vojsku poraziti. Tako da on jest u tom smislu demilitariziran. Njega vojska samo drži. Ali sada je pitanje za što ga drži. Drži li ga ona za budućnost, da ga nitko ne devastira prije nego neki privatnici ulete u javno-privatno partnerstvo ili u neku drugu ujdurmu toga tipa, ili se možda radi o tome da će to doista potpasti pod ovaj bizarni model vojske koja daje na koncesiju svoju imovinu i od toga živi. Hoće li, drugim riječima, to ostati vojni objekt, ali vojni komercijalni objekt, hoće li vojska to iznajmljivati, izgraditi golf teren, hotele, i onda od toga ubirati rentu i kupovati avione koje sada ne može kupiti jer nema prihode - kako će to biti, to je pitanje.

- U pulskom je slučaju jasno kakva se budućnost planira za Muzil budući da postoje konkretni planovi da se to ustupi jednoj korporaciji na 66 godina. Konkretno, uskoro će se mijenjati pulski prostorni plan tako da se Muzil prenamijeni za golf teren, koji su sada područje od državnog interesa.

- Takav je zakon.

- Da, ali postaje vrlo zanimljiva uloga države u cijeloj toj priči, gdje ona praktički postaje servis privatnog kapitala.

- Pa da. Mogu samo potvrditi to što kažete, nemam što tu dodati. Tu se država zaista tako ponaša.

- Mislite li da postoji način da se odupre takvom razvoju događaja i općenito takvim trendovima?

- Ja mislim da da. Mislim da građanske inicijative mogu puno napraviti. U Zagrebu su građanske inicijative skoro pa spriječile projekt Cvjetni trg, i to se dobro razvijalo, samo što je inicijativa, koliko sam ja mogao procijeniti, malaksala u jednome trenutku, a ovi drugi su iskoristili trenutak, pribrali se i nastavili dalje po svome. Dakle, meni se čini da građanska inicijativa mora biti uporna, mora biti masovna, mora znati što želi, i mora biti motivirana u smislu da ne pristaje na ove obrasce kojima nas se intelektualno podcjenjuje, da tako kažem. Naime, imate s jedne strane ovu kampanju Vlade protiv korupcije, "To nisam ja", a s druge strane imate donoše-

nje ja bih rekao komunističkih zakona o otimanju privatnoga vlasništva. I to usred neoliberalnog kapitalizma. Samo još fali da se oduzima zbog suradnje s okupatorom, tko je surađivao - oduzima mu se. Sada više te kvalifikacije nema, već je sama činjenica da ste vlasnik nečega dovoljna da vam bude oduzeto ako neki, pazite sad ovo, privatnik odluči imati tamo nešto... To je sjajno! To bi se u nekom *reductio ad absurdum* moglo dovesti do toga da, kad bi bilo tko poželio go-cart ili biciklističku stazu, može eksproprirati nečije vlasništvo. To je takorekuc sprdnja na temu agrarne reforme: uzimati malim poljoprivrednicima i davati krupnim kapitalistima! Zaista je licemjerno imati s jedne strane ovu kampanju protiv korupcije i s druge strane zakone koji su oberkorupcija, koji omogućavaju marifetluke koji u običnoj korupciji s plavim kuvertama kod doktora, profesora, suca, policajca itd. uopće ne dolaze u obzir. Tu su svote za nekoliko redova veličina veće. To nam samo pokazuje da razlike između društvenih sistema i nisu tako velike kao što se u prvi mah čini, nego postoje samo različiti interesi. Imali ste ranije Komunističku partiju koja je mogla što je htjela, a sad imate kapital koji može što hoće. Sada je meni kao običnom građaninu na kraju krajeva sasvim svejedno tko vitla mojom sudbinom, je li to Komunistička partija ili krupni kapital.

- Kako, u tom kontekstu, vidite Muzil?

- Mene taj Muzil, jedna nevjerovatna sačuvana oaza mediteranske prirode ili, ako hoćete, istarske prirode, podsjeća na Tibet. Zašto? Konzervacionistički, vojska djeluje savršeno: ona ne da ništa dirati, eventualno još posadi šume da se ništa ne vidi itd. Dakle ona intervenira u prostor minimalno, osim ako se radi o tenkovskim vježbalištima gdje se ispaljuje municija i zagađuje. Ali ovo gdje su vojni objekti i fortifikacije, to je sačuvano. Imali ste u svijetu takve prostore koji nisu podložni bezočnoj eksploataciji i bezočnoj požudi za profitom. Recimo, Tibet je jedan od tih prostora koji je bio totalno izuzet iz industrijalizacije. Cijeli svijet je išao u jednom industrijalizacijskom, racionalizacijskom, globalizacijskom smjeru, a Tibet nije. Ljudi su tamo pazili da prirodu ne uznemiruju gradnjama, kopanjima ili rudarenjem. I sad, umjesto da se ta oaza sačuva, taj isti prostor je okupiran zato što je Kineziima trebao u stratejskom smislu, da imaju lansere raketa iznad Indije, a onda i zbog resursa koje budisti prije nisu dirali. Danas su tamo najmodernije kineske željeznice, danas su tamo ljudi mostovi, Lhasu ne možete prepoznati više u odnosu na to kako je to nekada izgledalo, jedno malo mjesto sa skromnim ljudima koji su bili zadovoljni samim tim što skromno žive i koji

Pustite ljude da sami to naprave

- Očito je da vlasti nemaju razumijevanja za spašavanje napuštenih objekata i da je jako teško uopće doprijeti do njih s idejom o tome kako ih revitalizirati. Može li u toj situaciji funkcionirati praksa skvotiranja?

- Kod nas su postojali skvoteri, i dan-danas postoje, ali nemaju onaj položaj u društvu koji imaju skvoteri u zapadnim zemljama, a pogotovo u zemljama visoke socijalne tolerancije kao što su npr. Nizozemska i Danska. Tamo se cijele četvrti skvotiraju. U Kopenhagenu to nije praksa samo omladine, nego i ozbiljni ljudi nastanjuju dijelove grada koji su netaknuta priroda. I to je skvoting, i oni su tamo bespravno, međutim tamo žive već pedeset godina, alternativno, u neakvom prostoru koji onda ostaje netaknuta priroda. I vlasti smatraju da je to dobro. To ostaje konzervirano, oni to čuvaju jer su to za zainteresirani, a investitori ne dolaze jer vlast ne da! Vlast dakle štiti skvotere jer skvoteri štite područje.

Kod nas nema te ideje da ćete nešto postići u suradnji s drugim, nego samo tako da drugoga uništite i preuzmete njegovo. To je osnovna ideja. Kod nas se resursi ne multiplikiraju, nego se oduzimaju ili nasljeđuju ili otimaju, kao što recimo Zakon o golfu to pokazuje. Skvot može imati iznimno korisnu funkciju ako vi prepustite skvoterima da iz vlastitih ideja dođu na neku misao kako bi se to moglo koristiti, kao recimo Casoni Vecchi. Ja sam u toj tvrdavi ostao fasciniran stupnjem konzervacionističke svijesti skvotera. Oni su tamo postavili ploču o svom preuzimanju tvrđave, koju nisu zabili u zid, da ga ne bi oštetili, nego su je objesili na zid. To je vrhunac! Svaka vlast ugvinta neakvu veliku ploču, dok tu vidite jedan raffinement koji je nevjerovatan. Dakle, ako dopustite takve situacije, one će dovesti do revitalizacije tih objekata na način koji će proizaći iz same stvari, iz potreba lokalne zajednice.

Jedna je stvar da su te tvrđave užasno zapuštene. Recimo Monvidal, gdje je drveće počelo rasti i izjeda objekt. Uz trošak jedne jedine Stihl kosilice za kojih 4.000 kuna plus malo benzina to bi mogli dati penziju koji tamo živi neka to malo čisti i imat ćete tvrđavu koja odlično izgleda za nikakve novce. Tako malo je potrebno da se to uredi. I jednostavno je za revitalizaciju potrebno pustiti lokalnu zajednicu da sama pronalazi svrhe i funkcije tih objekata. Lokalna zajednica može silno puno napraviti. Pustite ljude da sami to naprave. Naravno, to treba kontrolirati, ne možete pustiti stihiju da sve razvuče jer onaj brahijalni moment je prisutan i u lokalnoj zajednici. Dakle, samo treba kontrolirati destruktivnost, a dalje je sve okej.

Kulturološki, hotel je praznina,
jedno ne-mjesto

su tu skromnost shvaćali kao najveću vrlinu. E sad, kod nas je očito, kao i u svijetu, da ništa ne smije ostati izvan tog kapitalističkoga pogona, sve mora biti iskorišteno, ne može se ništa pustiti da bude takvo kakvo je. Evo, imamo jedan krasan poluotok, idemo i njega iskoristiti! Dakle imali ste vojsku koja je to čuvala od pedesetih godina 19. st., otada je Austrija uopće počela Pulu graditi kao vojni grad, i imate ovu praksu koja tu sačuvanaost izvrstava sveopćoj eksploataciji, na isti način kako su i druge istarske znamenitosti eksploatirane, od Poreča, Opatije i tako dalje. Grade se hoteli i slični sadržaji koji su zapravo jedna praznina, koji ništa ne znače. Kulturološki, hotel je praznina, jedno ne-mjesto. Zastrahujuće je koliko je ta pozuza da uključanjem svega u pogon za stvaranje viška vrijednosti nezajajljiva i kako se to ne može zaustaviti ni pred čim. To se ne može zaustaviti čak ni pred čudom tih interesantnih tvrđava, nego i njih treba progutati. Dakle ta nezajajljivost, koja želi cijeli svijet učiniti sirovinom za oplođivanje kapitala, tu izlazi na vidjelo.

Sada se postavlja pitanje možete li Muzil uopće spasiti od ovakve ideje jer je ona sveprisutna, pervazivna, ona penetrira u sve, ona okupira svačiji um, vodi svačije aktivnosti, ta ideja permanentnoga rasta, ekspanzije, zaposjedanja novih prostora, novih industrija, novih proizvoda - jer Muzil je tu novi proizvod, i on je neophodan uvijek za razvoj privrede. Danas se recesija smatra katastrofom jer bez takvog napretka u kapitalizmu ne možete živjeti. Protiv toga se možete uspješno boriti jedino ako se među ljudima ipak nekako pojavi svijest o tome da recesija nije najgora stvar koja se čovjeku u životu može dogoditi. Drugim riječima, da nastane nekakav novi sistem, u što ne možemo vjerovati jer je ta žudnja i razvoj želje za sve više i više duboko u ljudskoj naravi. Dakle to teško možete očekivati. Ili, da se nekakva građanska inicijativa - manjinska, ali ipak motiviranija od drugih - naprosto dovoljno snažno tome odupre nizom pametnih akcija.

Postoji li to još igdje osim u Puli?

- Čini se da se u Puli javnost ipak mobilizirala oko pitanja Muzila.

- Pula može biti iznimno, iznimno interesantan slučaj, ne samo za problem kapitalizma, nego i u urbanističkom smislu, u ponašanju pripadnika lokalne zajednice spram vlastitoga grada. Ako pogledate kartu Pule, vidjet ćete da je cijela uvala Pule manje-više nečim zauzeta i da samo na jednom kratkom potezu od kolodvora do Uljanika, dakle do Admiraliteta, imate morską fasadu koja je dostupna javnosti. Ovo sve dalje, Fižela, Monumenti, Štinjan, sjeverna obala vale sve do izlaza, zauzeto je. Poslije kolodvora je vojska. Do nekih dijelova kod Štinjana možete još izaći na obalu, ali to je zapravo neprohodno, nema ceste ni ničega. Naravno, vojska tamo nije dovodila ceste jer ne treba, njoj je gustiš odgovarao. S druge strane, nakon Admiraliteta je Scoglio Olivi, dakle barijera, Arsenal, sada Uljanik, nakon toga cijeli niz industrije, plus Muzil, i opet zapravo nigdje nemate ni na toj strani izlaz grada na more. Vi nigdje ne možete izaći na obalu, sve do Stojice. Poslije Admiraliteta sljedeći slobodni izlaz na more vam je tek na Stoji. Dakle imate dijelove grada koji su potpuno nedostupni, zbrisani, uopće ne postoje, ne može nitko ući u njih, a koji su vrijedni za građanstvo, pa čak i za turizam, i do kojih donedavno nitko nije mogao doći, a do dijelova niti sada. To je zanimljiva situacija. Ne znam da li to još gdje postoji.

- Koje su Vaše veze s Pulom?

- Ja Pulu znam dosta dobro. Znao sam tamo dolaziti privatno, onda samo tamo služio vojsku, to je bilo jedno zanimljivo iskustvo, a i sada se u okviru našega projekta mislim baviti upravo tom studijom. Tako da sve što se događa, ova inicijativa i tako dalje, to je sve predmet mog budućeg istraživanja.

- O čemu se u istraživanju radi?

- Radi se o sudbini vojnih prostora. Jedan kolega radi doktorat na temu opće teorije vojnih prostora, njihove namjene, prenamjene, a ja bih se u okviru toga projekta pozabavio upravo Pulom. Svakako bih htio kroz jedno vrijeme, koje je sad očito dosta kondenzirano i bitno za cijelu ovu situaciju, otići u Pulu to pratiti i vidjeti u intervjuima sa sudionicima tih procesa - dakle obratna uloga - kako je to išlo i kako je završilo, koje su bile taktike i strategije strana, što je tko radio i što se može očekivati.

Takav jedan sistem utvrdio kao što je Pula, s cijelim oklopnim pojasom pomorskih utvrda, nešto je što se u svijetu koristi kao vrlo značajna kulturna baština. Kod nas prema toj kulturnoj baštini, a pogotovo prema industrijskoj arhe-

ologiji, dakle prema objektima iz modernih vremena, postoji samo neko divlje barbarstvo, uništavačko i nečuvalačko. To je nevjerojatno! Samo jedan primjer industrijske baštine: u Hrvatskoj nije sačuvan niti jedan jedini parobrod. To je prometno sredstvo koje je totalno promijenilo život na našoj obali Jadrana, kompletno: ekonomski, kulturno, što se tiče načina života, prometa da ne govorim. Mi nemamo niti jedan primjerak. Vani u svijetu imate flote i svaka zemlja ih čuva. U Hrvatskoj nemate niti jednu funkcionalnu parnu lokomotivu. Ima ih 30-ak sačuvanih, ali niti jedna nije u funkciji. Svaka zemlja, uključivo i Srbiju, ima muzejske lokomotive i muzejske garniture koje funkcioniraju. Kod nas ne. Kod nas su te tvrđave u Puli slučajno preživjele, no zato što su ili bile pod vojskom, ili su dijelovi bolnice i odlagalište starih lijekova, ili su na tako nepristupačnim dijelovima da je izvlačenje tesanog kamena bilo onemogućeno, iako se vidi da su jedine štete koje su ti objekti - koji ni u jednom ratu nisu odigrali aktivnu ulogu - pretrpjeli upravo odnošenjem tesanog kamena, željeznih vrata i sličnog. Dakle, sudeći prema odnosu prema ostalim objektima kulturne baštine u Hrvatskoj, a pogotovo iz perioda koji obuhvaća in-

dustrijska arheologija, sudbina tih objekata je vrlo, vrlo upitna.

Međutim, u svijetu postoje vrlo interesantna rješenja. Recimo jedno od najmaštovitijih, ali i najbizarnijih rješenja za korištenje objekta iz starog doba o kojem sam ikada čuo je centralna pošta u Chicagu koja je napuštena zbog neadekvatnosti prostora. Jedan od prijedloga je da se ona pretvori u groblje. Mislim da kod nas ne bi nedostajalo invencije za što bi se ti vojni objekti mogli koristiti, od ovih tradicionalnih, da budu sveučilišta, pa do knjižnica, groblja ako treba, diskotekova, centara civilne zaštite, uredskih prostorija itd. Imaginacije tu ne bi nedostajalo. U Puli je problem što je to fortifikacija iz 19. st., kada se nisu gradile izolirane tvrđave, nego pojasevi tvrđava. Tako smo završili s puno tvrđava kojima ne znamo naći namjenu. Koliko ja vidim, u Puli ima nekoliko njih koje imaju neke funkcije: Bourguignon, pa na Verudeli gdje je akvarij, Casoni Vecchi su preuzeli pankeri, tj. kontrakultura, simpatični dečki. Pitanje je koliko će se te inicijative i imaginacije za korištenje tih vojnih prostora moći suočiti s jedne strane s tim drangom kapitalizma, ovom željom za ekspanzijom i za novim prostorima koje treba progutati u taj pogon, i s druge strane kako će se moći othrvati našem preziru spram vlastite kulturne baštine koji je nevjerojatan. Mi do svoje povijesti ne držimo ništa, mi smo potrgali sve. Mi smo potrgali sve stare tvornice koliko god možemo. Badel, recimo, možete ga i dan-danas vidjeti.

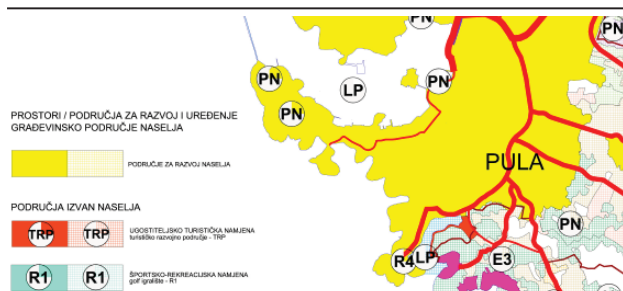
S druge strane, to je kontinuitet ovoga prostora. U nekim mjestima na obali su '45. štemajzlina tukli vencijsanske lavove, '91. su posvuda rušeni partizanski spomenici. To je to brahijalno divljaštvo koje kod nas postoji i koje nema apsolutno nikakvog afiniteta ni spram kakvih trajnih ljudskih vrijednosti, nego je "u se, na se i poda se", i to prevladava i to funkcionira. A sad, da li se to manifestira kao nebriga za kulturnu baštinu ili kao divlji kapitalizam koji je nezasan, to je sporedno pitanje; jedno i drugo ide ruku pod ruku.

Razgovarao **Sven Cvek**

GRAD PULA PRIPREMA IZMJENE I DOPUNE PLANOVA PROSTORNOG UREĐENJA KOJE ĆE BITNO IZMIJENITI BUDUĆU NAMJENU MUZILA

Golf rupe u zakonu

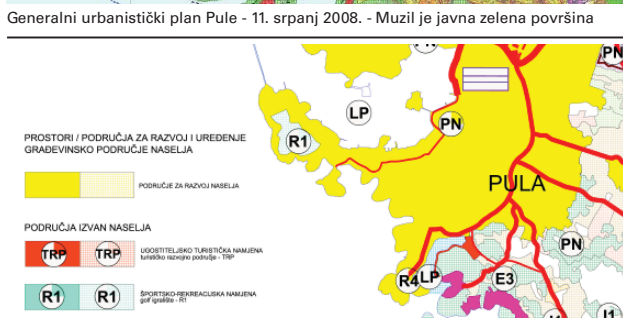
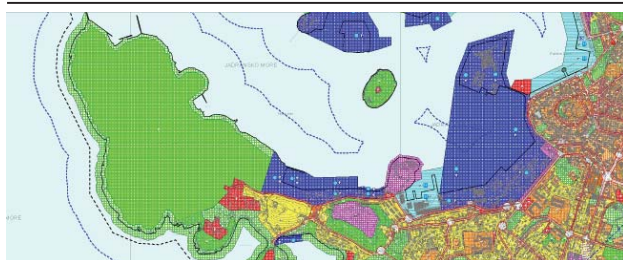
Izmjene i dopune prostornih planova grada Pule, koje će se za nekoliko mjeseci prikazati na javnoj raspravi, bit će uvjetovani dokumenti, odnosno o golfu na Muzilu neće se moći raspravljati jer je ta namjena već unesena u plan višeg reda. Pitanje koje proizlazi iz ove činjenice je što je preostalo građanima koji će se susresti s ovim imperativom kada se gradski prostorni planovi predstave na javnoj raspravi?

Prostorni plan Istarske županije - 2001. - Na Muzilu označena "Posebna namjena"

Prostorno programski koncept "Brijuni Rivijera" - ožujak 2007

Prostorni plan Istarske županije - 20. srpanj 2008. - Na Muzilu označeno golf igralište

Vodeći predstavnici gradske i županijske izvršne vlasti posljednjih su mjeseci u nekoliko navrata javno govorili o budućoj namjeni Muzila. Spominjali su različite muzeje, botanički park, akvarij i javne sadržaje za građane, međutim niti jedna od ovih namjena nije određena niti jednim prostornim planom. Jedini službeni plan koji određuje namjenu Muzila je Prostorni plan Istarske županije, a on za Muzil određuje samo jednu namjenu - golf igralište.

Za nekoliko mjeseci građani Pule pristupit će javnoj raspravi o izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja grada Pule (PPU grada Pule) i Generalnog urbanističkog plana (GUP). Iako se GUP Pule izrađivao gotovo cijelo desetljeće (od 2000. godine od srpnja 2008.), održao je nepromijenjen na snazi samo dva mjeseca, a najbitnija promjena u novoj verziji plana bit će upravo Muzil. Na Muzilu je Prostornim planom Istarske županije predviđeno golf igralište, PPU grada Pule i GUP Pule moraju se uskladiti s planom višeg reda, odnosno županijskim planom. U protivnom oni ne bi bili legalni. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada Pule i Generalnog urbanističkog plana, koje će se za nekoliko mjeseci prikazati na javnoj raspravi, bit će uvjetovani dokumenti, odnosno o golfu na Muzilu neće se moći raspravljati jer je ta namjena već unesena u plan višeg reda. Pitanje koje proizlazi iz ove činjenice je što je preostalo građanima koji će se susresti s ovim imperativom kada se gradski prostorni planovi predstave na javnoj raspravi?

Kada bi se područje Muzila promatralo isključivo kroz hijerarhiju prostornih planova propisanu Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, tada bi se namjena Muzila, koji se nalazi u zoni naselja, planirala na nivou lokalne samouprave putem Prostornog plana uređenja grada i Generalnog urbanističkog plana. Međutim, slijedom odluka na višim političkim razinama postalo je moguće odrediti budućnost Muzila bez obzira na mišljenje lokalne samouprave i njenih građana.

Gradsko vijeće Pule donijelo je 29. listopada 2008. godine odluku o izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja grada Pule i Generalnog urbanističkog plana grada Pule, a kao glavni razlog za pokretanje ovih izmjena navodi se „usklađivanje s planom višeg reda odnosno Prostornim planom Istarske županije“ (Službene novine Grada Pule, 10/08). Izmjene i dopune Prostornog plana Istarske županije (PPIŽ) usvojene su 20. srpnja prošle godine, devet dana nakon usvajanja pulskog GUP-a, a te izmjene su pak pokrenute iz nekoliko razloga od kojih je jedan „unošenje izmjena zbog dugoročnog plana razvoja oružanih snaga RH“ (tekst konačnog prijedloga izmjena i dopuna PPIŽ). Dugoročni plan razvoja oružanih snaga usvojio je Hrvatski sabor u lipnju 2006. godine i u tom planu se navodi da će HV napustiti Muzil do kraja 2007. godine, stoga je iz Prostornog plana Istarske županije izbrisana oznaka „posebna namjena“ (PN) s Muzila koja je bila označena unutar područja namijenjenog razvoju grada Pule. Međutim ucrtna je druga namjena unutar naselja – R1, odnosno golf igralište, a

u članku 33. odredbi za provođenje u istom planu ta lokacija je definirana kao sportski teren „od posebne važnosti za Republiku Hrvatsku“. Golf igrališta su proglašena građevinama od posebne važnosti za RH Uredbom o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku koju je Vlada donijela 13. siječnja 2000. godine (Narodne novine, 6/00 i 68/03). Ta uredba je bila na snazi do 2. studenog 2007. godine kada je zamjenjuje Uredba o određivanju zahvata u prostoru za koje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu izdaje Ministarstvo (NN, 116/07). U toj uredbi se golf igralište ne spominje. Najnovijim zakonom o izgradnji golf igrališta, koji je Sabor izglasao 15. prosinca 2008. godine, golf se ponovno spominje kao „poseban interes za RH“.

Otvoreno je pitanje kako je županijski plan označio golf igralište unutar područja naselja Pule ako je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, člankom 71., propisano da se područja golf igrališta određuju izvan naselja? Također i kako su općenito lokacije golf igrališta u županijskom planu definirane kao „građevina od posebnog interesa za RH“ kada, u vrijeme donošenja tog prostornog plana, Uredba o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku nije uopće bila na snazi? Međutim jedno pitanje ima odgovor, a to je da se Prostorni plan uređenja grada Pule i Generalni urbanistički plan Pule moraju uskladiti s planom višeg reda, odnosno županijskim planom, što znači da su izrađivači tih planova primorani označiti lokaciju golf igrališta na Muzilu.

Cijeli proces se može tumačiti kao privatizacija opće vrijednosti nekog područja putem niza političkih odluka jer uvođenjem posebnih odredbi u zakon i donošenjem Vladinih uredbi omogućeno je djelovanje izvršne vlasti na višim razinama (države i županije) i njihovo uplitanje u područje grada. Iz svih navedenih razloga nužno je djelovanje na sljedećim koracima:

- 1) pokretanju postupka izmjena i dopuna Prostornog plana Istarske županije donošenjem odluke o izradi koja će u razlozima za pokretanje navoditi potrebu preispitivanja namjene planirane za lokaciju Muzil u Puli;
- 2) anuliranju intervencije unutar područja namijenjenog razvoju naselja Pule da bi se namjena tog područja mogla određivati na nivou lokalne samouprave;
- 3) izradi urbanističke studije za Muzil koja bi integrirala ekonomsku, sociološku i ekološku studiju za šire gradsko područje s fokusom na Muzilu; u tom koraku je potrebno sudjelovanje šire javnosti na nivou grada da bi studija bila legitimna;
- 4) preispitivanju adekvatnosti lokacije Muzil za potrebe golf igrališta u sklopu analize lokacija golf igrališta u Istri koju trenutno izrađuje Istra Golf Design;
- 5) unošenju rezultata urbanističke studije u Prostorni plan uređenja i Generalni urbanistički plan grada Pule.

Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja i Generalnog urbanističkog plana grada Pule tada ne bi bile prisilne da bi se plan uskladio s onim višeg reda u hijerarhiji, već bi bile kreativne i omogućile razvoj više mogućih alternativa za područje Muzila kao i ostatak grada.

Vjekoslav Gašparović, Emil Jurcan

Koliko je Muzil zapravo velik?

"Zemlja se ne prodaje, ona će uvijek ostati tu gdje se i nalazi.", Ratomir Ivičić, direktor tvrtke Brijuni rivijera, Glas Istre, 18. ožujka 2009.

To da se Muzil proteže na 180 hektara znaju gotovo svi građani Pule. Međutim, tko uopće može pojmiti koliko je to 180 hektara?

Njegov najviši vrh je istoimena utvrda koja se nalazi na 80 metara nadmorske visine i ujedno je najviša točka u Puli. Ako se na njenom mjestu zamisli utvrda Kaštel koja se nalazi u samom središtu grada, mogu se povući slijedeći omjeri: udaljenost od te utvrde do ulaza u kompleks vojarnje, jednaka je udaljenosti od Kaštela do bivše vojarnje „Karlo Rojc“.

Rt Kompari i Vargarola, najzapadnija i najistočnija točka Muzila, međusobno su udaljeni kao Valturska ulica u Šijani od zgrade suda i zatvora. Zanimljivo je također da bi u kamenolom Smokvina, koji se nalazi kraj lukobrana, mogao stati cijeli Kaštanjer i dio Monvičala.

Ako je 180 hektara nepojmljiva veličina, moguće je površinu Muzila izraziti građevinama koje građani dobro poznaju. Na Muzil bi stalo 156 Arena ili 327 Kaštela, a njegova dužina od ulaza do kraja lukobrana pet je puta veća od Prvomajske. Ako se uzme u obzir prosječna gustoća naseljenosti grada Pule, a to je jedan stanovnik na 590 metara kvadratnih (što je vrlo rijetko za gradsko područje), onda bi, po istoj gustoći, na Muzilu bilo mjesta za 2.880 novih stanovnika.

Zanimljivo je da je približno isti broj korisnika već boravio na Muzilu kada je vojska još bila aktivna, a sličan broj ležajeva priželjkuje si i projekt "Brijuni rivijera". Koliko je točno objekata vojska već izgradila u ovoj "netakutoj" prirodi? Koja je njihova veličina i jesu li ti objekti pogodni za korištenje?

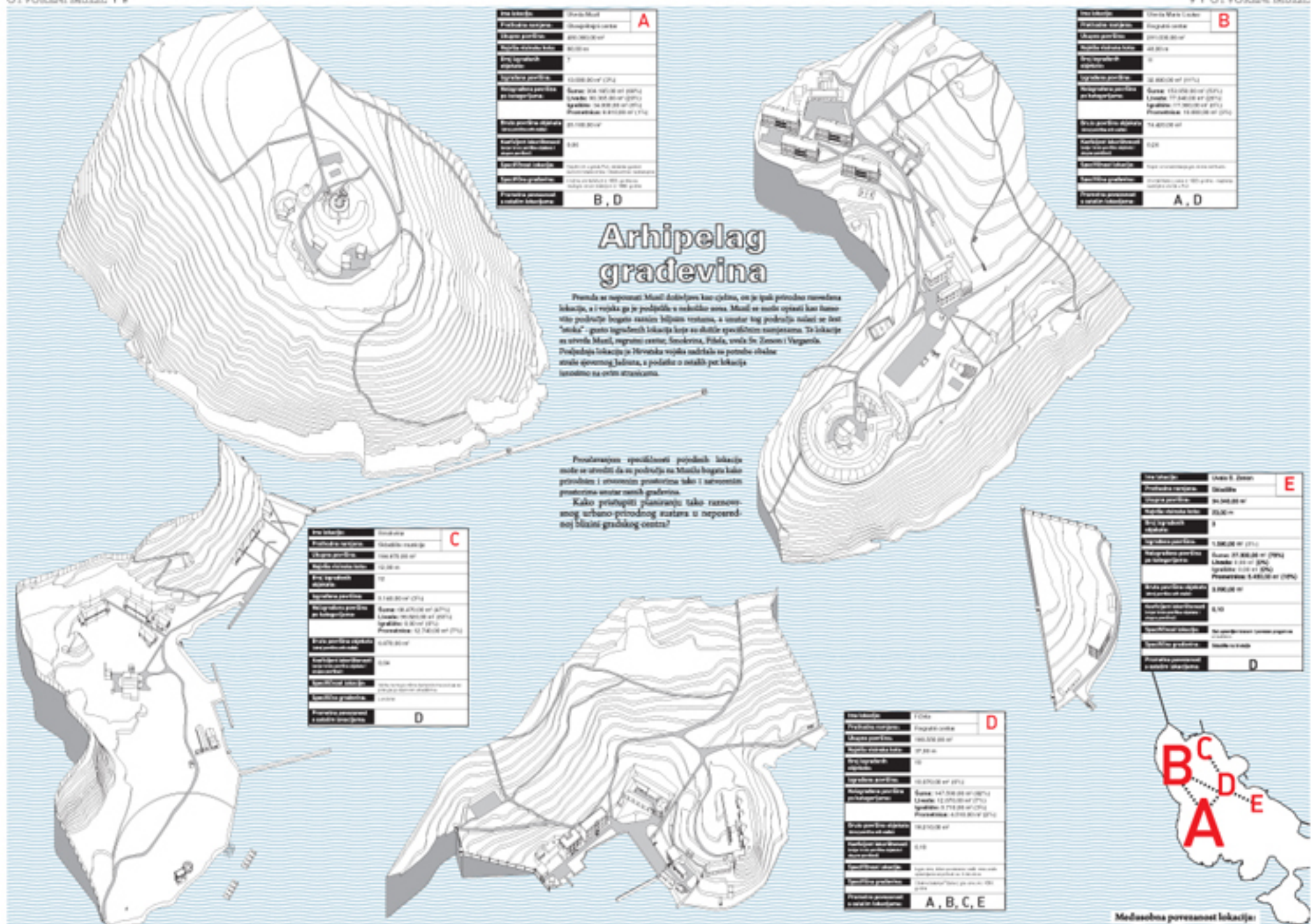
1 Muzil =

**156
Arena**

**327
Kaštela**

**5
prvomajskih**

**2.880
stanovnika**

Mogućnost - prijetnja - budućnost

Prenamjena lokacija izrazitog potencijala

SAINT-NAZAIRE, FRANCUSKA, bivši podmornički bunker

Tijekom Drugog svjetskog rata nje-mačka podmornička baza u luci Saint-Nazaire, imala je izuzetnu stratešku važnost te je tokom savezničkog bombardiranja 28. veljače 1943. uništeno skoro pola grada. Kad je grad konačno oslobođen, preuzela ga je francuska mornarica, a bunker je korišten za rekonstrukciju vojnog i trgovačkog brodogradilišta do 1948., a kasnije su se u bazi proizvodili fosfati i sojini keksi.

Danas je podmornički bunker, nakon što je 1994. gradonačelnik Joel Batteux izjavio da ima centralnu ulogu u razvoju budućnosti cijelog grada, srce projekta Ville-Port koji je izradio španjolski arhitekt Manuel de Sola Morales; glavne točke projekta jesu: prelaženje baze u civilno vlasništvo, obnova javnih

prostora oko bunkera, izgradnja poslovnih prostora, stambenih zgrada i privatnih kuća, implementacija turističkih i kulturalnih sadržaja te razvoj komercijalnih djelatnosti i ponude za slobodno vrijeme.

Arhitekti Finn Geipel i Giulia Andi vodili su preuređenje bunkera koji dobiva sasvim novu ulogu i postaje težište turističkih, kulturnih i zabavnih kretanja cijelog područja konurbacije Nantes/Saint-Nazaire. Javni prostori oko baze potpuno su preuređeni, a poboljšanje prometnog sustava cirkulacije i parkiranja. Sve radnje imaju za cilj otvaranje i korištenje luke, na prirodnoj padini realizirao će se trg u tri nivoa kojim će se korisnici spuštati prema dokovima i ušću. Omogućeno je korištenje krova bunkera: devet metara široka pješačka rampa poziva stanovništvo na krovnu terasu i uživanje u panoramskom pogledu, vidi se cijela luka, grad, ušće rijeke, borova šuma...

Opasnosti post-turističkog teritorija

BARI, ITALIJA, južna obala grada

Regija Puglia na samom jugu Italije ima mnoge sličnosti s Istrom – možda najizraženije jesu prirodne ljepote i očuvani okoliš koji predstavljaju veliku turističku atrakciju.

Latentna opasnost nesmotrenih privatnih investicija i nespretnih planova za „brzu turističku zaradu“ pokazala je svoje nezgodno lice na rubu grada Barija, uz južnu obalu. Krajem osamdesetih, na uskom pojasu tik do obale, niče mnoštvo privatnih vila i apartmana: imućni stanovnici grade si „drugu kuću“ (prema talijanskom izrazu *corsa alla seconda casa*, kada je srednja klasa po relativno povoljnim uvjetima gradila ili kupovala kuće za odmor), a razni špekulanti beskrupulozno nižu kvadrate mimo službenih planova, realnih potreba grada i lokalnog stanovništva.

Ono što se činilo kao idilična situacija i sjajna ideja mizerno je propalo, egocentrični luksuz i pohlepni građevinski lobi nisu vodili računa o stvarnom stanju na terenu: većina lokalnog stanovništva bila je prilično siromašna, a o kriminalnoj sceni juga Italije nije potrebno ništa dodavati.

Privatne su investicije propale, a danas ostaju tek u potpunosti uništene vile: vlasnici su ih kao kuće za odmor koristili tek nekoliko tjedana godišnje što je davalo dovoljno vremena lopovima i vandalima da odrade svoj dio posla. U početku su se objekti obnavljali, pokušavalo ih se održati i zaštititi, no sve je bilo uzaludno, devastacije i krađe periodično su se ponavljale, čak i u jačim naletima, dok vlasnici nisu odustali od dodatnih ulaganja. Neki su napustili svoje vile, a neki ih ipak koriste u ovakvom derutnom stanju.

Razvoj grada - razvoj društva

LOGROÑO, LA RIOJA, ŠPANJOLSKA, Montecorvo Eco City

Arhitekti iz tvrtki MVRDV (Nizozemska) i GRAS (Španjolska) osvojili su natječaj za planiranje ekološkog razvoja grada Logroño u španjolskoj La Rioji. Planirani razvoj obuhvaća dva brežuljka, Montecorvo i Fonsalada, i uključuje 3.000 socijalnih stanova sa sportskim sadržajima, trgovinama, restoranima i parkovima. Zgrade će zauzimati tek 10 posto ukupne površine zahvata od 56 hektara, dok će se ostatak koristiti za proizvodnju energije i kao javni park. Sva će se električna energija potrebna za funkcioniranje grada generirati fotopanelima i vjetrenjačama. Grad će također imati odvojeni sustav „sive vode“ i prirodno pročišćavanje vode. Muzej i vidi-kovac na vrhu brežuljka sadržavat će centar za istraživanje i promicanje obnovljivih izvora energije i štedljivih tehnologija.

Ukupna investicija iznosi 388 milijuna eura, „linearan kompaktan urbani meandarski“ spušta se kroz zelenilo po padinama brežuljaka, a svaki stan ima južnu orijentaciju i pogled prema gradu. Cijelo je područje zamišljeno kao svojevrsni ekopark, hibrid između parka i proizvodnje energije. Vjetrenjače su na vrhu brežuljka, osim proizvodnje energije imaju ulogu landmarka, a PV-čelije oblažu padine koje se iz grada vide kao zlatne refleksije.

Stambene zgrade bit će što kompaktnije radi uštede prirodnog prostora i pritom će optimalnu liniju obrisa brežuljaka, a troškovi izgradnje svest će se na minimum. U proizvodnju energije na lokaciji i primjenu ovog načina izgradnje uložit će se 40 milijuna eura, ali će se i umanjiti emisije ugljikovog dioksida za šest tona godišnje.

Projekt će razvijati LMB i Grupo Progea uz tvrtku Arup.

INTERVJU / MLADEN JERGOVIĆ, UGLEDNI PROFESIONALNI NOVINAR, O NOVOJ SEZONI FORMULE 1, ALI I O MUZILU I PULI:

Brzinu vole svi mlađi od 70

Svatko tko uistinu izbliza poznaje Formulu 1 znat će da se stvarno jako, jako dobri F1 vozači rađaju rijetko i da je razlika između genijalaca i tek odličnih vozača ogromna.

Formula 1 jedan je od najpopularnijih, najgledanijih sportova na svijetu. TV prijenos utrke prosječno gleda blizu milijardu ljudi. Formulom 1 i auto-moto sportom Mladen Jergović počeo se općenito baviti još kao desetogodišnji klinac, a nastavio je to i kasnije kroz profesionalnu novinarsku karijeru. Rođen je u Zagrebu 1958. godine. Početkom 80-ih prošlog stoljeća radio je kao urednik u zagrebačkim Sportskim novinama i SN Reviji. Potom je proveo pet godina u prestižnom dvotjednom magazinu Start, a 1986. počeo je surađivati s britanskom novinskom agencijom Reuters. Tijekom narednih pet godina u nekoliko navrata je pohađao rigorozne novinarske i jezične treninge ove agencije, a od 1989. radio je u njezinoj glavnoj centrali u Londonu.

Bernie Ecclestone, jedan od vodećih ljudi Formule 1, ponudio je Jergoviću 1991. mjesto u tek pokrenutoj firmi FOM Television kao jednom od prvih pet zaposlenih. Nakon pet godina postao je glavni menadžer televizijske produkcije i izvršni producent digitalne multikanalne produkcije izravnih prijenosa Grand Prix utrka. Putovao je na preko 180 GP utrka i ostao usko povezan s mnogim vozačima, menadžerima, novinari-ma i TV ljudima iz Formule 1.

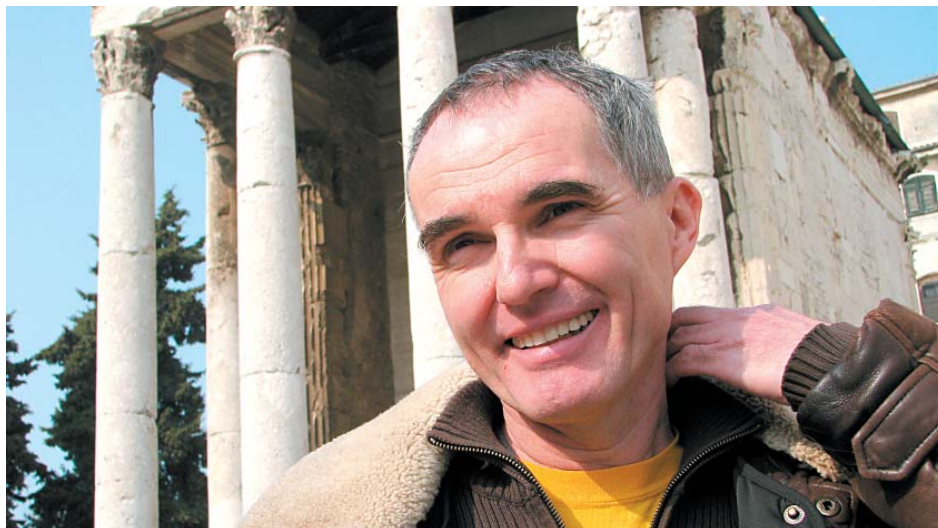
Jergović je 2005. godine postao glavni urednik hrvatskog izdanja najcitanijeg F1 magazina na svijetu, F1 Racinga. Suradivao je i s tadašnjom Televizijom Zagreb kao komentator prijenosa Formule 1, od 1984. do 1987. godine. Prije četiri godine obnovio je ovu vrstu suradnje. Jergović komentira utrke iz Zagreba u HTV-ovoj emisiji Studio F1.

- Što je toliko opsesivno u Formuli 1? Brzina koju futuristi veličaju još od 1910., čovjekova vještina kontroliranja mašine i hrabri taktički manevri pri opasnim brzinama ili sama snaga mašine koju isijava nizak i blistav bolid?

- Mislim da je magija Formule 1 u jedinstvenom spoju ludosti, nepotrebnosti, glamora, brzine, adrenalina i velikog novca. Ljudi vole luksuz stvari koje ne mogu dohvatiti, a kad se to još spoji sa spektaklom koji je svaka dva tjedna na telki, s brzinom koju svi mlađi od 70 godina vole, s bogatstvom i lijepim ženama, onda imate recept za popularnost.

- Poznati F1 dizajner John Barnard izjavio je da je za pobjedu zaslužan 50 posto motor, 40 posto aerodinamika i svega 10 posto vozač. Slažete li se s tom izjavom?

- Ne slažem se s Barnardovom izjavom. On je subjektivan budući da on stvara (tj. stvarao je) aute Formule 1. Po meni danas vozač ima bar 30 posto, možda čak i 50. Motor i ostale tehničke osobine otprilike ravnopravno dijele preostali postotak. Svatko tko uistinu izbliza poznaje Formulu 1 – a nije zadužen za njenu tehničku stranu – znat će da se stvarno jako, jako dobri F1 vozači rađaju rijetko i da je razlika između genijalaca i tek odličnih vozača ogromna. Usput, imamo izuzetnu sreću da sada u isto vrijeme možemo gledati čak pet supervrhunskih vozača: Fernanda Alonsa, Lewisa Hamiltona, Kimija Räikkönena, Roberta Kubica i Sebastiana Vettela. Ostali su tek odlični vozači.

Pretvoriti vojni rezervat u turistički može samo netko kome nije stalo do Pule i njezinih stanovnika!

Mladen Jergović posve je slučajno kao građanin ispijao kavu u kavani Cvajner tijekom naše inaugurativne presice sredinom siječnja. Upoznali smo se i kratko razgovarali. Odmah nam je kazao da nas je pomno slušao. Nedavno smo se na istom mjestu, u istim okolnostima ponovno sreli, ali ovaj nam se put, pročitavši prvi broj naših novina i prateći naše djelovanje u medijima, ponudio za bilo kakvu pomoć. To nas je ozarilo i podiglo nam moral jer stiže od vrhunskog profesionalca, ali i čovjeka koji također voli Pulu.

- Što Vas veže uz Pulu? Često Vas se u posljednje vrijeme vidi u našem gradu. Kako doživljavate Pulu u odnosu na Vaš rodni Zagreb?

- Uz Pulu me veže ljubav prema supruzi Dorini i prema moru. Živjeli smo u Londonu 12 godina i sad manje-više stalno živimo u Puli. Nakon što ste toliko dugo živjeli u Londonu i s Londonom, vjerujte, puno je ljepše doći u Pulu nego u Zagreb. U Zagrebu sam dvadesetak puta godišnje, to je moj rodni grad, ali u Puli je daleko ljepše živjeti. More, mirisi pinova, Lungomare...

- Kakav je Vaš stav o Muzilu čija površina od 182 hektara odgovara četvrtini cijele Pule? Što mislite o planu vlasti da Muzil ustupe privatnoj korporaciji na 66 godina te da se tamo izgradi ogromno golf igralište i brojne ekskluzivne vile samo za bogate?

- Moje je mišljenje da Muzil treba napokon biti dio Pule. Donedavno je lako mogao biti i na Marsu. Osobno, recimo, nisam nikad bio tamo, ali često prolazim ispod Muzila morem pa znam puno o njegovoj ljepoti. Odlučiti vojni rezervat pretvoriti u ekskluzivni turistički rezervat može samo netko kome nije osobito stalo do Pule i njezinih stanovnika! I, uostalom, zašto o tome nisu odlučili građani Pule? Stvarno odlučili, izravno i pri punoj svijesti. Priče da ćemo od Muzila svi imati koristi priče su za malu djecu. Ako se ostvare ovi planovi, Muzil će – u mnogo većem i jednako nedostupnom izdanju – biti novi autokamp Stoja. Možeš ga gledati izdaleka, ali na ulazu je rampa s lokotom.

- Postoji li mrlja na aktualnoj tituli prvaka Lewisa Hamiltona? Primjerice, fanovi Ferrarija relativizirali su ključni Hamiltonov bod viška i tvrditi da je Felipe Massa bolji vozač; drugi će usporavati Tima Glocka u posljednjim zavojima posljednje utrke smatrati namjernim... A opet, Hamilton je prethodne sezone titulu izgubio također za samo jedan bod.

- Na Hamiltonovom naslovu nema mrlje. On je mnogo bolji vozač od Felipea Masse. Jedan bod viška nije tek jedan bod jer u Belgiji su Hamiltonu suci amateri oduzeli posve čistu pobjedu i dodijelili je – ni krivom ni dužnom – Massi. Što se posljednje utrke tiče, naravno da nema nitigovora o nekakvom puštanju Glocka. Čovjek je bio – svojim odabirom i onim Toyo-

te – na gumama za suho po pljusk. Slučaj je htio da ga Hamilton (ali, malo ranije i Vettel) stignu i lakoćom prestignu tek kilometar prije cilja. Na tim gumama Glock je jednostavno bio prespor za uvjete koji su prevladavali.

- Nova sezona počinje preksutra (29. ožujka) prvom utrkom u Melbourneu i startat će s najviše tehničkih promjena u 60-godišnjoj povijesti Formule 1. Koji je glavni motiv svih tih promjena?

- Vjerojatno je glavni razlog bio početak ozbiljnog kresanja troškova u Formuli 1 pa su s tim povezani ukidanje testiranja u tijeku sezone, povećanje trajanja jednog motora na tri utrke, ograničenje broja okretaja na 18.000 u minuti, ograničenje u načinu korištenja aerodinamičkog tunela itd. Drugi je razlog u po-

kušaju da se auti Formule 1 učine lakšima za pretjecanje i, dakle, uzbudljivijima za gledanje. Tu se promjene odnose na nova pravila aerodinamike, povratak na prave slik gume i uvođenje sistema za konzerviranje i, potom, ponovno korištenje energije potrošene na jako kočenje automobila.

- Kako komentirate to što su se sve momčadi jednoglasno usprotivile pokušaju uvođenja novog pravila da svjetski prvak postaje vozač s najviše pobjeda, a ne kao dosad s najviše bodova?

- Odobravam to odbijanje jer je to protivno duhu Formule 1. Sustav bodovanja 18 utrka najvjernije pokazuje tko je najbolji vozač, ali i povećava broj konkurenata za naslov prvaka; bolje ih je imati 4-5 nego samo dvojicu, a onda je i veći interes publike. Kad bi ovaj odbaceni sustav prebacili u 2004., znate li kad bi Michael Schumacher postao prvakom? Bio bi prvak već 4. srpnja! Dakle, usred sezone, četiri mjeseca prije kraja, splasnulo bi sav interes.

- Usudite li se prognozirati ikakav razvoj sezone?

- Ne, osim što mogu reći da se uvijek u povijesti Formule 1 do sada događalo da najbolje i najbogatije ekipe dočekaju velike promjene u pravilima najspremnije. Dakle, vjerojatno treba očekivati da bi Ferrari i McLaren opet trebali biti vrlo jaki. Ali, to nije nikakva pametna ili ozbiljna prognoza.

- Za koga navijate? Dopustite ćete jednu pohvalu na Vaš račun, ali zbog Vaše profesionalnosti u komentiranju Formule 1 na HTV-u teško se može zaključiti tko je Vaš favorit.

- Kad održate skoro 200 Grand Prix utrka uživo i kad ovaj sport stvarno izbliza pratite toliko dugo kao ja, onda ne navijate ni za koga. Jednostavno, uživam u svakoj utrci, svaki mi je potez zanimljiv, svakom se vozaču divim (pa i onima tek odličnima), i znam da se iza svakog F1 auta krije rad hrpe istinskih genijalaca. Za mene je sve to još uvijek jedno čudo, i jednostavno, istinski, mislim da bi mi nekakvo zagriženo navijanje umanjilo taj osjećaj čuda.

Razgovarali Damir Hrgetić
i Zoran Angeleski

RADIO PULA, EMISIJA 'DVA DECA', 31. SIJEČNJA 2009., UŽIVO S MUZILA

Na Muzilu je poseban doživljaj noću!

Voditelji Radio Pule Mario Benčić i Alfredo Kocijančić u subotu, 31. siječnja 2009. vodili su emisiju "Dva deca" uživo s Muzila, s najvišeg pulskog vrha, s tvrđave Muzil. Razgovarali su s trojicom časnika - Mladenom Mijanićem, Sakibom Imširovićem i Miljanom Martinovićem (nisu navedeni njihovi činovi niti funkcije). Ovdje prenosimo najzanimljivije dijelove razgovora.

Alfredo: Kako ste ustvari završili na Muzilu?

Sakib Imširović: Sve seže negdje od 1991., 1992., znači od 20 siječnja 1992. godine, Hrvatska vojska je došla na Muzil i taj se dan slavi kao Dan Muzila. Svi mi ovdje koji smo došli. Ja konkretno nisam prije bio na Muzilu pa mi je to bio jedan izazov kao što vjerujem da će biti izazov i svim građanima Pule kada budu mogli dolaziti na Muzil. Ovdje imate dojam, osim što je ovo nama radno mjesto, znači kad poželimo malo da se odmorimo, samo pogledamo oko sebe, gdje možemo da vidimo od Brijuna, preko Štinjana, Uljanika, Vidikovca..., znači imate panoramu i pogled na kompletan grad, a poseban je doživljaj noću, kada pogledate.

Alfredo: Jako je nama zanimljivo kao građanima doći ovdje i vidjeti toliku netaknutu prirodu, toliko stabala, zelenila i svega toga. Čak se sjećam unatrag recimo 30-ak godina, ha, ajd 25, 30 godina, kada su ovuda šetale i krave i ovce i koze. Bilo je tu svakakova blaga. Da li dan-danas te životinje šeću po Muzilu?

Sakib Imširović: Od onog što je bilo prije, jedan dio je ostao. Znači, vi i sada šetajući možete vidjeti paunove, možete vidjeti sme. Mi se iskreno nadamo da će to i poslije nas, kada bude netko drugi gospodar na ovim prostorima, to sačuvati i još više unaprijediti.

Mario: Ovo kad ste spominjali lukobran: tamo ja znam da ribiči znaju održavati takmičenja u pecanju, udičenju. Dolaze li oni tamo vjerojatno barkom?

Mladen Mijanić: Ne, ne dolaze barkom, već kopenim dijelom. U dogovoru s nama športsko ribolovno društvo Delfin na vrijeme najavi sve sudionike natjecanja, dozvoli im se ulaz kroz kapiju Muzila i idu tamo, do lukobrana.

Mario: A sada me zanimaju i ovi ilegalci. Ima raznoraznih ilegalaca. Iz kojih sve ilegalnih razloga ljudi dođu? Dodu li se prošetati ili možda brati šparoge? Znao se to dešavati.

Mladen Mijanić: Pa bilo je. Znao se to dešavati. Prvenstveno zbog znatiželje! Neki ljudi su dolazili, kao što ste sami rekli, u branje šparoga. U više navrata smo ljude nalazili na području vojarne Muzil i sprovođili ih do izlaza, osim u jednom slučaju kad je već dolazio do oštećenja vojne imovine. Znači kad su provaljivane ograde, kad su ljudi počeli raditi štetu, onda smo u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, znači s policijskom upravom Pula, pokrenuli malo ozbiljnije radnje.

Mario: E sad ćemo skočiti na potkope. Ali što to znači potkopi? (tuneli, op. a.)

Miljan Martinović: Pa Smokvica je sastavni dio kompleksa Muzil, nalazi se s unutarnje strane Luke Pula. Tu su smještene dva velika potkopa ukupne površine oko 2.000 kvadrata. Ti potkopi jako su interesantni jer su jako mali

ulazi u njih koji se vide s morske strane. S Luke Pula ne vidi se, a kad uđete unutra u jedno od tih, prostor od 1.500 kvadrata, to čovjeka fascinira. Nikakvih posebnih sadržaja nema, osim otvori kao potkopi, normalni. Odnosno tuneli. Prostorije su ne nekih velikih dimenzija i to je dosta interesantno kako je to iskopano, podignuto u brda i kako je ulaz s mora. Nema da može ući brod ili nešto drugo...

Mario: Uvijek su se nekakve legende motale oko toga, "znaš ti šta je tamo", "podmornice". Nema toga?

Miljan Martinović: Ne, ne, toga nema. To će sve kad čovjek to pogleda i vidi jednog dana onda će viditi da je živio u nekom pogrešnom uvjerenju. Ništa posebno, osim normalni tuneli.

Miljan Martinović: Zašto sada sve ove udruge, inicijative da se Muzil otvori ne mogu doći odmah? To je iz jednog prostog razloga što mi želimo ovo sačuvati i predati Gradu u ovom obliku kakav je. Da bi se to napravilo, i da se ne bi ponovila Katarina i Monumenti, a oni koji su tamo bili mogu vidjeti u kakvom je to sada obliku... jer možete samo imati jednu predodžbu šta bi bilo, ne daj bože, kad bi došlo do eventualnog požara i ovo što sada ima i koliki bi bio broj ljudi i snage koje bi to trebale u ovakvom obliku sačuvati i predati nekom novom gospodar. Zato pozivamo sve da se suzdrže do nekog dana koji će, nadamo se, biti i koji će temeljem odluke naše Vlade i nadređenih zapovjedništava biti predati novom gospodaru da se zna tko je gospodar i kako će se kontrolirati i regulirati sve to.

Mario: Je li bilo još nekih radova kad je rađena hidrantska mreža? (mreža hidrantata napravljena je 2000. godine, op. a.)

Mladen Mijanić: Osim izrade nove hidrantske mreže, nije bilo. Sve je naslijeđeno i u relativno dobrom je stanju, znači i infrastruktura, postoje asfaltirane prometnice, postoje asfaltirana igrališta, postoji veliko nogometno igralište, košarkaška igrališta, postoji tu dosta tih sportskih sadržaja u samom kompleksu. Imamo dobru suradnju s gradskim komunalnim poduzećem Herculaneom koji su nam prošle godine izašli u susret: s obzirom da trenutno nemamo dovoljno ljudstva koje tu bora- vi, u suradnji s gradskim komunalnim poduzećem smo jedan veći dio površina uredili.

Mario: Prije smo spominjali životinjski svijet, tu se spominjalo: ima sma, ima paunova, ima li još čega? Čini mi se da samo borove vidim. Ima li još nekog drugog bilja ovdje?

Mladen Mijanić: Da, osim borove šume, imamo dosta crnike: gotovo dvije trećine prostora je obraslo crnikom i to bi bilo od tih značajnih drveća, vrsta.

Mario (tho): Ima li gljiva, molim vas?

Mladen Mijanić: Gljiva ima, ima gljiva.

Ilustracija: Maja Celića

Mario: Ajooj, ima gljiva, ima šparoga (smijeh) ajooj. Kad sam ja bio mali, u školi je bila omiljena zabava pisati imena po klupama, ili po zidovima, stolicama, pa su nam učiteljice govorile „imena luda nalaze se svuda“. A što je vojnička zanimacija u svih ovih vojski koje su bile na Muzilu?

Mladen Mijanić: Na samom ulazu u vojarnu Muzil, s lijeve strane nakon nekih 100 metara, nalazi se skladište ubojitih sredstava; i u novije vrijeme, a skladište je bilo isto tako u vrijeme Italije. Vojnici su skraćivali to vrijeme boravka na straži upisivanjem svojih imena. Osobito je zanimljivo da su za vrijeme Italije uklesavali svoja imena u kamene ploče tako da imamo zanimljivih primjera iz godine, ne znam, 1907., 1911., 1914., znači Mario iz Trsta, Giuseppe iz Venecije, Paolo iz Trevisa... To je nekih 80-ak kamenih ploča i svaka ploča ima potpis na sebi.

Mario: Sjećam se tog kamenoloma (na Muzilu, op. a.) gdje je ta kazališna predstava bila; ne sjećam se koje je to godine bilo u sklopu ljetnih pulskih zbivanja. Dokad se kamen vadio iz kamenoloma?

Mladen Mijanić: Pa u novije vrijeme nije bio. Za vrijeme austrougarske gradnje lukobrana taj se kamenolom koristio. Najviše je otišlo za gradnju lukobrana, koji još dan-danas nije završen, u dužini od oko 1.200 metara, s prekidima. I najveći dio kamena sa Smokvica je išao u taj lukobran.

(Dolazi straža)

Mario: Gotovi smo, dolazi straža. A oni redovito imaju ophodnju oko?

Mladen Mijanić: Tako je. Oni imaju redovite ophodnje na području cijelog komplek-

sa Muzil... Odnosno osiguranje vojarne vrše pripadnici gardijskih postrojbi.

Alfredo: I ako je netko zalutao?

Mladen Mijanić: Imali smo i takvih primjera (vedro). I naši ljudi domaći, i građani i turisti, misleći da je to otvoren kompleks, znali su proći na nekim mjestima na kojima se može proći i onda su, srećom da su u funkciji mobiteli, i onda su pitali gdje se to nalaze i kako mogu izaći. Pa ako bi bilo slučajno takvih koji bi zalutali, ima tu ljudi koji su na osiguranju, slobodno neka se jave, bolje nego da traže put i da ih traži gorska služba spašavanja. (Negdje u pozadini smijeh).

Alfredo: Svo drveće koje postoji ovdje, sva stabla stoje pod nekih 30-ak stupnjeva. Zašto? Zato jer ovdje straaašno puše. Pogledaj ih, stoljetna stabla, sva pod kutom od 30 stupnjeva.

Mario: Kako smo rekli da se zove ovaj vrh di se nalazimo?

Mladen Mijanić: To je uzvisina Muzil. Ovo je dominantna točka s koje puca pogled, znači 360 stupnjeva ukруг sve se vidi, vidi se Barbariga, vidi se Vodnjan, vidi se Učka, vidi se Kvarner, vidi se prekrasno Verudela. Danas ne, jer trenutno pada kiša, ali inače puca prekrasan pogled s ovog vidikovca gdje se trenutno nalazimo.

Mario: I tu kad puše, onda tu solidno puše. Ali, recite mi, gdje je najugodnije, gdje je zavjetrina, koje uvalice imaju najugodniju klimu?

Mladen Mijanić: Pa evo, možemo reći da dolje na području Fižele je zavjetrina, tamo je nekako najugodnije.

Vojni glas iz pozadine dobacuje: Gdje te ne vidi zapovjednik, tu je najugodnije! (Svi u smijeh)

Komentari i reakcije

Kristian Ivančić

26. siječanj 2009 u 13:39
muzil mogu viditi samo sa satelita... :(

Dražen Majić

26. siječanj 2009 u 12:20
Danas sam tek pročitao novine Otvoreni Muzil i pogledao priloge koji je išao na HTV-u. Kada tome dodam ono što sam vidio u Cvajneru (nažalost nisam mogao dugo ostati), mišljenja sam da se radi o najkvalitetnijoj pulskoj građanskoj inicijativi unazad nekoliko desetljeća. Dubina kojom je problem Muzila obrađen i široki krug uključenih stvaraju platformu koja ima velike šanse da uspije. Već je sada izvjesno da će pitanje budućnosti Muzila biti jedno od vrućih predizbornih pitanja što će zasigurno doprinijeti širini rasprave nakon koje će postati nemoguće da više itko odlučuje o najvrijednijim pulskim predjelima bez utjecaja građanstva. I seljaštva!

Svetlana Barać

28. siječnja 2009. 21:10
Voljela bih biciklom brijati po Muzilu!

Slayge Jakus

29. siječanj 2009 u 21:45
muzil je dio moje mladosti. cijeli vojni rok sam odslužio na muzilu...i misljenja sam da tamo se ne treba niš ni graditi ni uređivati treba ga zaštititi i otvoriti za šetat i razgledat!

Dio kolumne književnika Danijela Načinića, autora stihova pjesme "Addio Pola", neformalne pulske himne, objavljene u Glasu Istre 10. ožujka 2009.:

Prije svega, izbiti iz glave provincijske mitomanije o elitnom turizmu, o masterima, clusterima i sličnim glupostima. Istinska je elita tzv. obični građanin, stanovnik mjesta ili gost, svejedno, koji jedini može dati gradu bazični identitet i uzgon razvika. Stoga bi na ulazu u Muzil – bude li sreće s njegovim povratkom javnosti – valjalo postaviti natpis s geslom iz dubrovačkoga Kneževog dvora: Obliti privaturn, publica curate! Zaboravite privatne, javnim se bavite stvarima!

Željko Sušek

30. siječnja 2009. 08:16
Poštovani! Većim dijelom mi je prihvatljiva vaša inicijativa. Građani će najbolje čuvati vrijednosti Muzila za sve. Pod kapom nacionalnog ili regionalnog pokušat će se izvršiti otimačina. S obzirom da je 66 godina gotovo na granici prosječne dužine ljudskog života hrvatskog stanovništva, nije jasno što ću ja ili netko drugi imati od Muzila ako slučajno umrem prije isteka tih 66 godina. (...) Što mi garantira da nakon

toga ne će biti još jedan ugovor o koncesiji, na još jednih 66 godina, što doista nitko ne će preživjeti. Zar zaista jedan Jakovčić ili neki drugi političar HDZ-a tako daleko razmišlja (žele nas uvjeriti) u interesu moje domovine, mojih budućih naraštaja, neposrednih potomaka ili „mojih“ nacionalnih pripadnika. Od kuda toliki legitimitet da se uzima i sloboda budućih naraštaja? Iz motrišta moje naobrazbe, a ona je znatno iznad prosjeka, nije mi jasno gdje i kako se to može opravdati: politološki,

sociološki, povijesno, filozofski – možda teološki. Stoga podržavam najavu ulaska na Muzil, naravno u što je moguće ne militantnijem stilu. S balonima, djecom, kućnim ljubimcima itd. Također predlažem da se taj dan na Muzil krene masovno, s mora, brodicama i s kopna, šetači, športaši, da se organizira neki „maraton po Muzilu“ u nepoz-nato – na temelju karata itd. Vožnje biciklima, koturaljkama i sl. Na 2. svibnja se može i plivati na Muzil, pa što će oni ako se pojavim u kupaćim gaćama.?

Zbog golfa će sjeći šumu!

Christian Gallo, dilj.ing.šumarstva

Bio sam u vojsci na Muzilu 2001. Tamo sam došao već kao inženjer šumarstva i tada je šuma bila zdrava. Sada sam s obitelji 8. ožujka posjetio Muzil na tih 2 sata i bilo je vrlo uočljivo da je šuma zapuštena. To je vidljivo iz mnoštva suhih stabala, što je posljedica aktivnosti kukaca i patogenih gljiva. Ta bi suha stabla, kao žarišta zaraze, trebalo hitno ukloniti jer će se u suprotnom nastaviti propadanje šume, što je posebno opasno za četinjače. Nema načelno ništa protiv golfa, ali sam jako protiv golfa na Muzilu jer će se zbog gradnje golf igrališta tamo očito morati sjeći šuma! Muzil je prevrnuti prostor da bi se čitav žrtvovao za golf i prateće ekskluzivne vile, a osim toga, sramotan novi Zakon o golfu dopušta dodatnu izgrađenost na nimalim površinama, što je katastrofa.

Robin Rimbaud Scanner: I ja volim Pulu!

Robin Rimbaud – Scanner multimedijalni je umjetnik iz Londona i ugledno ime suvremene svjetske umjetničke scene. Elektronski je glazbenik, kompozitor, pisac, audiovizualni performer, medijski teoretičar i kritičar te predavač. Aktualno umjetničko ime Scanner vezano je uz raniju fazu djelovanja kada je skenirao telefonske razgovore, te u svojim radovima koristio policijske skenere, zvukove antena i telefona.

Također, gitarist je benda Githead u kojem je vokal Colin Newman iz kultnog benda Wire. Aktivan je od 80-ih, a od 1991. do danas izdao je tridesetak albuma.

Nedavno je privatno bio u Puli i oduševio se i potpuno podržao Građansku inicijativu za Muzil 'Volim Pulu'. Nije mogao vjerovati da je golf proglašen državnim interesom.

Surađivao je s poznatim umjetnicima različitih žanrova: Bryan Ferry, Laurie Anderson, Radiohead, The Royal Ballet, Brian Eno, Derek Jarman, Steve McQueen, Bill Laswell, David Toop, DJ Spooky itd.

Nekoliko je puta nastupio u Hrvatskoj, a u zagrebačkom je KSET-u 2004.godine predstavio album „Double Fold“, objavljen za slovensku nezavisnu izdavačku kuću rx:tx, inspiriran istoimenom kontroverznom knjigom američkog autora Nicholasa Bakera s tematikom vladinog programa za uništavanje papirnatih novinskih biblioteka i arhiva te njihovim premještanjem na tajne i nedostupne mikrofilmove.

Vukojević Aleksandar Cale

17. veljača u 14:15

Svaka čast što se borite za "oslobođenje" Muzila. Ja sam živio u Puli od rođenja pa do 1992 god., kad sam morao napustiti rođeni grad (tata mi je bio u JNA), i tada smo mi u srednjoj školi razmišljali šta li će bit sa Muzilom. Koliko se ja sjećam, mi nismo izlazili srijedom i subotom jer je toliko vojske bilo na ulicama da nisi mogao nigde da izađeš. Volio bih da se Muzil da građanima Pule, kao što je ROJC pripao. Pratiš šta se dešava u Puli, možda se i vratim da živim i drago bi mi bilo da se Muzil preuredi za mlade ili stambeni kompleksi za Puležane. Puno pozdrava i samo naprijed.

Damir Botica

21. veljača 2009 u 0:20

Budući da sam tamo "živio" 9 mjeseci, ne bih htio ni pod razno da ga se dočepa betonska mafija i razni međunarodno-bankovni konzorciji, Pula i taj poluotok jednostavno bude emocije, ne samo meni nego vjerojatno, i većini bivših "stanovnika"...Muzil je jedan od trademark-ova Pule i takvog ga treba ostaviti!

“Nećete vi ovo moći

“U narednih 20 godina je upitan projekt “Brijuni rivijera” i potpuno ste u pravu kada govorite da počnemo sada koristiti taj prostor kao prostor održivog razvoja koji bi bio financijski isplativ 12 mjeseci. Građani bi trebali ponuditi stotine i stotine projekata, a onda će arhitekti i urbanisti posložiti te ideje u plan koji će koristiti svim građanima”, jedan je od komentara u raspravi.

Marko Perčić: Dobar dan svima. Kao što znate, prva prezentacija inicijative bila je u Cvajneru 23. 1. ove godine, a danas ćemo s vama neformalno razgovarati o Muzilu. Pred mjesec dana poslali smo službene zahtjeve Gradu, Županiji i Vladi. Do danas je nekih reakcija bilo, većinom prebacivanje odgovornosti ili prepisivanje izvornog zahtjeva. Mi ovim događajem pokrećemo tunežu po pulskim mjesnim odborima, želimo čuti što mislite o Muzilu, isplatiti li se boriti za Muzil, želite li ga koristiti ili je bolje da se briga o njemu prepusti nekom drugome. Prije svega ponoviti ćemo naše zahtjeve.

(Zoran Angeleski čita zahtjev za trajnim dnevnim korištenjem Muzila)

Emil Jurcan: S jedne strane nam je drago da je tema Muzila postala aktualna, lokalne vlasti su bile prisiljene reagirati, međutim sva tri nivoa vlasti (Grad, Županija i država) preusmjerila su zahtjeve MORH-u. Iako je pohvalno da su vlasti reagirale, postavlja se pitanje zašto su čekale godinu i pol dana da to učine, a ono što je još bitnije činjenica je da su sve izjave da je Muzil predan u ruke civilnim vlastima na upravljanje lažne. Muzil je još uvijek vojna zona, što se tiče vlasništva, ništa se nije promijenilo. Unatoč tome mi smatramo da se Muzil može otvoriti i koristiti. Činjenica koja govori u prilog tome je da su svi političari već posjetili Muzil, razni potencijalni investitori su već vidjeli to područje. Ono što je najbitnije jest da se planovi za Muzil već izrađuju iako je to još vojna zona. Taj poluotok se planira dati u 66-godišnju koncesiju privatnoj korporaciji koja bi tamo izgradila golf igralište. Što se tiče kapitala i politike, to je civilna zona, ali kada građani pitaju da bi tamo šetali, onda je to vojna zona! To je suština problema, ali smatramo da se ne može još dugo odugovlačiti s neizbježnim procesom, a to je trajno dnevno korištenje Muzila. Bez obzira na to hoće li stići dozvola, mi se držimo 2. svibnja kao datuma koji smo naveli kao početak trajnog dnevnog korištenja Muzila.

Zoran Angeleski: Uvijek nas ljudi pitaju što biste vi tamo htjeli. Mi mislimo da je neozbiljno reći mi bismo nešto prije nego se izrade studije. Tu smo svi zajedno da o tome raspravimo, a trebalo bi pitati i razne stručnjake.

Marko Perčić: Struka je samo jedan dio planiranja, a drugi dio ste vi, koji morate prošetati Muzilom, vidjeti ga i upoznati da biste mogli o njemu raspravljati. Međutim, kakva je kod nas praksa, nitko nam to neće omogućiti nego se moramo sami izboriti za to. Naš cilj za otvaranjem Muzila i za šetanjem po njemu nije samo tako izmišljen, nego smatramo da je prvi korak za kvalitetno planiranje te zone upravo upoznavanje građana s njom, a šetnja

i korištenje najbolji su način upoznavanja nekog područja. Svojim očima se trebamo uvjeriti koliko je Muzil velik, što sve tamo postoji, što sve tamo stane, što se sve vidi s Muzila itd. Naravno, inzistiramo na tome da svoja razmišljanja usmjerimo prema podizanju kvalitete života u zajednici, ovo ogromno područje ima mjesta za svašta i svakog, ali ta naša razmišljanja imaju smisla samo ako su usmjerena za opću dobrobit, a ne za dobrobit šačice ljudi. Ti malobrojni ljudi već znaju što žele s Muzilom, oni su svoje planove već napravili, međutim zaboravili su nas pitati da li nam to odgovara i da li želimo biti vrtlari ili konobari. Mi mislimo da se možemo baviti s puno drugih zanimanja osim tih.

Emil Jurcan: Naravno, ne mislimo da cijeli Muzil mora ostati javan i isključivo u javnom posjedu. Moramo napomenuti da Muzil ima 182 hektara i velik je kao četvrtina grada. Takvom prostoru treba pristupiti kao i bilo kojoj drugoj četvrtini grada. Tamo postoje prirodne osobine koje su specifične i koje treba čuvati, također postoje i objekti koji imaju kulturnu vrijednost, ali sigurno postoje i mjesta gdje se može smjestiti komercijalne sadržaje. Naravno, suludo je cijeli poluotok dati jednoj korporaciji u koncesiju kada se na njemu može naći mjesta za čitav niz manjih firmi, lokalnih poslovnih subjekata na nivou grada ili županije koji bi vjerojatno puno više dugoročno doprinijeli lokalnoj ekonomiji.

Luka Stanić: Kada govorimo o statusu Muzila, onda taj status mora biti definiran. Ako je on predan u civilne ruke, onda mora postojati dokument koji to potvrđuje. Ako je on civilan, onda možemo razgovarati o tome da se otvori. Vi, kao legitimna inicijativa,

morate se uključiti u koordiniranu političku akciju da bi se Muzil otvorio građanima. Tu je bitno akumulirati dovoljnu političku snagu da se njegov sadašnji status promijeni. Cijela ta problematika se valja na nivou politike, što županijske što državne. Možda vi iz inicijative smatrate da te političke odluke možete pokrenuti sami, da vam ne treba nikakva politička podrška. Ja u svakom slučaju mislim da je aktiviranje što većeg broja građana Pule nužno i ključno da se ta akcija provede. Inače, ja sam iz MO-a Sisplac i postoji stotinu problema koje bi razvoj turizma na Muzilu proizveo, prvenstveno problema s infrastrukturom koja je nedovoljna da primi goste na Muzil, a izgradnju nove infrastrukture za privatnu korporaciju trebali bismo platiti mi građani.

Boris Šuran: Vi ste rekli da ste dobili neke odgovore, ja vam želim sugerirati da energiju koju imate kapitalizirate sada pred izbore jer to nećete moći kasnije. Vi nećete moći to tri godine gurati, a stranke će moći. Ja vam predlažem da izaberete jednu stranku i potpišete s njom ugovor u kojem će pisati «tražimo od vas da uključite javnost u odlučivanje o budućnosti ovog grada» i taj ugovor ovjerite kod javnog bilježnika. Vi toj stranci obećajte da ćete sugerirati građanima Pule da glasaju za nju.

Marko Perčić: Tjerati nekog da potpiše ugovor pred bilježnikom je prisila, to znači da ta osoba to iskreno ne želi.

Zoran Angeleski: Mi ćemo se ipak sudržati od bilo kakve formalne razine pregovaranja ili ugovaranja sa strankama. Prije svega, kod nas su stranke poprilično monopolizirale javni prostor, a na lokalnoj razini nisu se baš

pokazale kao kritičari vladajuće politike, posebno kad je riječ o kapitalnim projektima. Svaka stranka je nastala iz nekog partikularnog interesa, a nas je okupio opći interes. Stranke mogu dati podršku u ovoj problematici, nitko im ne priječi da kažu svoje stavove vezane uz Muzil.

Emil Jurcan: Mi doživljavamo politiku na dva nivoa. Jedan je formalni koji je unutar parlamenta i vijeća i kojim se bave ljudi koji su za to plaćeni. Postoji i drugi nivo politike koja je direktna, koja se prakticira kroz dijalog građana i koja se izvodi ovdje i sada. Pitanje Muzila ne može se riješiti niti na jednom od ta dva nivoa politike samostalno, niti jedan pojedinac ili grupa na najbazičnijem nivou niti država na najformalnijem nivou nemaju tu moć. To se može riješiti jedino kroz suradnju. Međutim, postoji jedan naš osobni antagonizam prema strankama, a pogotovo zbog projekta «Brijuni rivijera» koji su podržale sve stranke na državnom i lokalnom nivou. Ne postoji niti jedna politička opcija koja se suprotstavila tom projektu.

Luka Stanić: Vaša apolitičnost je jedna lijepa stvar, ali linearno razmišljanje ne ide, vi ovo nećete moći riješiti bez podrške političkih stranaka. Ako vi generalizirate da je ovo čime se vi bavite javni interes, što to znači, da ono čime se stranke bave nije javni interes?!

Miroslav Cerovac: Slušajući sve vas doživljam da se gubi vrijeme u politici i to se meni osobno ne sviđa. Mislim da se ne bismo trebali gubiti u političkim prepucavanjima, nego se usmjeriti na razvoj modela društva koji bi proizvodio za samog sebe. Ja se inače bavim permakulturom, a na Muzilu postoji puno livada i objekata gdje se može proizvoditi hrana, saditi vrtovi kao i parkovi, gdje bi uživala djeca i građani. Muzil ima kvalitetnu mikroklimu, kao i Brioni, i siguran sam da je pogodan za uzgoj hrane. Mogli bismo staviti ruke u zemlju, baviti se tom zemljom, mediteranskim pejzažom koji nam može ponuditi bolje sutra. Na kraju krajeva svi govore o krizi, a Muzil bi mogao prehraniti sve nas. Znam da ima puno ljudi u ovom gradu koji su voljni baviti se time.

Foto: Dejan Štufanić

U ZGRADI VODOTORNJA, U SUBOTU 21. VELJAČE

riješiti bez stranaka"

Zoran Angeleski: Hvala ti na korisnom prijedlogu. Htio bih samo napomenuti da se kod nas politika označava negativno, što je razumljivo jer su stranke poprilično ogadile politiku. Ali ovo što i ti govoriš je političko pitanje. Mi moramo doći u poziciju da ostvarimo to što želimo.

Emil Jurcan: Čini mi se jako korisnim što je Miroslav rekao, da se na Muzilu može uspostaviti novi način življenja u gradu. Kako je rečeno, to je četvrtina grada, a život u Puli sigurno neće više biti isti jednom kad se površina takve veličine pripoji gradu. Kakav će biti taj novi život u Puli? Na nama je da skupimo dovoljno snage i volje i da taj novi način boravljenja u Puli proizvedemo sukladno našim željama. To je naravno dugogodišnji, možda i životni proces.

Vesna Matošević: Htjela bih reći da sam jako ponosna na vas jer je ovo konačno prakticiranje demokracije u našem gradu, a bez demokracije nema budućnosti. Sigurna sam da će veliki broj građana shvatiti da je odgovornost na svima nama. Mislim da je pokrenut jedan proces koji će u konačnici rezultirati jednim lijepšim gradom.

Zoran Rančić: Ja dolazim iz Štinjana, sa sjeverne strane luke, član sam građanske inicijative Brijuni rivijera. Htio bih reći da će vlasti sigurno otvoriti Muzil i udovoljiti građanima. Ono što je meni bitnije je to što su planovi za Muzil, kao i za Katarinu i Monumente, već kreirani bez našeg pristanka i znanja. Mi moramo vršiti pritisak da građani sudjeluju u planiranju našeg grada, moramo vršiti pritisak da se o planovima diskutira po mjesnim

odborima. Ja želim da kao građanin sudjelujem u odlučivanju, i to kroz proces donošenja prostornih planova, ništa drugo me ne zanima.

(ime?) **Bakija:** Smatram da se u pravom trenutku nastupa po pitanju Muzila, da se ne izgubi Muzil kao što se izgubila Katarina i Monumenti. Ta područja su se izgubila onog trenutka kada ih je država prepustila Gradu bez kontrole. Smatram da bi arhitekti trebali intervjuirati građane i pitati ih što misle o Muzilu i što bi željeli da tamo bude. Ja mogu osobno reći da Muzil vidim kao studentsko-znanstveni centar. To je sigurno jeftinije nego graditi hotele i bazene. U narednih 20 godina je upitan projekt «Brijuni rivijera» i potpuno ste u pravu kada govorite da počnemo sada koristiti taj prostor kao prostor održivog razvoja koji bi bio financijski isplativ 12 mjeseci. Građani bi trebali ponuditi stotine i stotine projekata, a onda će arhitekti i urbanisti posložiti te ideje u plan koji će koristiti svim građanima. I taj plan onda treba ponuditi političkim strankama. Jer one sada nemaju ideju što bi s tim prostorom.

Marko Perčić: Apsolutno se slažem. Nemojmo zaboraviti i to da se nalazimo na mediteranskoj obali gdje su gradovi oduvijek gledali jedni druge i učili jedni od drugih. Osim što možemo riješiti naše osobne probleme, možemo i zamisliti jedan novi razvoj Mediterana, potpomognut novim tehnologijama, novim razmišljanjem, novim društvom. Možemo potaknuti razmišljanja i za područje koje je puno šire od samog grada Pule. Ne bismo se smjeli podcjenjivati.

Emil Jurcan: To je i suština ovog okupljanja. Što bi Muzil mogao biti? Što će se na Muzilu desiti kada se otvori? Da li ćemo odmah početi koristiti sportsku infrastrukturu koja tamo već postoji? Ja vjerujem da, koliko god se prijedloga danas izreče, na Muzilu ima mjesta za barem 1.000 takvih ideja. Zato se ne treba uopće ustručavati, niti jedan prijedlog nije za odbacivanje.

Jovan Todorović: Mislim da nema smisla komercijalni turizam navlačiti na sam Muzil. Može se jedan dio rezervirati za tu namjenu s obzirom na to da se radi o velikom području, ali ne cijeli Muzil. Zelenilo koje postoji na Muzilu treba održavati, on može postati nova šijanska šuma.

Željko Čalić: Ovdje se pričalo do sada o znanosti, turizmu, rekreaciji, ali vjerujem da tamo ima mjesta i za stanove. Mogli bi ti stanovi imati i apartmane, ali onda to ne bi bio komercijalni turizam, već bi se svaki građanin mogao time baviti i zaraditi dodatna sredstva za preživljavanje.

Zoran Angeleski: Ja bih zaista želio da se tamo, ako je to objektivno moguće bez uništavanja prirodnih bogatstava, stvori novi pulsni kvart, da se tamo izgrade socijalni stanovi, da ljudi žive na Muzilu.

Željko Čalić: Tamo bi se mogli uz stanove napraviti i poslovni prostori pa bi se razvijalo i gospodarstvo i obrtništvo. Ljudi bi mogli tamo živjeti i raditi, a s viškom novca koji zarade od turizma otplaćivati kredite.

Emil Jurcan: Na Muzilu postoje dijelovi gdje prevladava priroda, livade i šume, ali ima dijelova koji su izgrađeni ili kamenoloma kod lukobrana gdje je priroda već devastirana. Ja vjerujem da se može analizom doći do podataka gdje se na Muzilu može graditi, a gdje ne. Siguran sam da ima dovoljno lokacija za ostvarivanje raznih ideja.

Elvis Fekete: Što se namjene Muzila tiče, moram reći da se slažem sa svima – to je toliko veliki prostor da je tamo moguće imati i permakulturu i stanove i znanstveno-studentski park, pa čak i marinu, jer ne možemo pobjeći niti od komercijalnog turizma u nekim točkama. Međutim, pitam se kako prisiliti vlast da poslušna naše zahtjeve. Smatram da mi kao građani uvijek imamo mogućnost prakticiranja građanskog neposlušnosti kao legitimnog ustavnog oruđa. Ja pozivam sve građane da koriste taj neposluš u slučaju da vlasti ne podrže ovu inicijativu. Naravno, na jedan kulturni, nenasilan, tolerantan i promišljen način. Ako svi mi dodemo na ogradu Muzila, oni nas ne mogu zaustaviti, oni neće pucati na nas! Mi možemo tamo doći i zahtijevati da uđemo u naš grad.

Mirjana Antonelić: Ja bih dodala da mi se jako sviđa ime inicijative, mislim da svaka osoba koja živi u ovom gradu treba sakupiti hrabrosti i reći «Volim Pulu». Međutim, ima i mnogo drugih dijelova našeg grada koje treba voljeti, a ne samo Muzil. U više navrata sam ukazivala na problem devastacije u gradu, to se ne dešava samo na Katarini i Monumentima, nego i po cijelom gradu. Recimo, mi smo u mjesnom odboru dobili novouređeno igralište na koje se potrošilo 4.200.000 kuna, a danas o njemu nitko ne skrbi, ono se devastira. Takve prostore u gradu treba sačuvati i maksimalno staviti u funkciju građana i nikada ne zaboraviti i na taj problem – kako financirati održavanje? Što se tiče izgradnje turističkih kapaciteta, smatram da postojeće kapacitete u gradu treba opremiti da odgovaraju smještaju s pet zvijezdica, a tek nakon toga možemo raspravljati o izgradnji novih kapaciteta. Mislim da se i Muzil može tretirati na isti način, sudeći prema fotografijama i snimcima koje sam vidjela. Dakle, tamo već postoje dijelovi koji su izgrađeni i smatram da ne bi smjelo biti dodatne izgradnje dok se ne odluči što će biti s postojećim objektima, odnosno koji objekti se zadržavaju i obnavljaju, a koji se zamjenjuju novima. Nadam se da vas ne smeta što sam član političke stranke, ja sam ipak ovdje prisutna kao građanin ovog grada koji volim.

Emil Jurcan: Ne bih znao točno reći koliko je metara kvadratnih izgrađeno na Muzilu, ali po slobodnoj procjeni usudio bih se reći da je to dovoljno da sljedećih deset godina samo punimo postojeće građevine sadržajima. U njima sigurno ima mjesta za sve ideje koje su danas ovdje izrečene, ali to privlačenje Muzila je naravno jako dugotrajan proces. Suprotno tome, ako se županijski prostorni plan provede, Muzil bi mogao biti samo jedno, a to je golf igralište. Znači, ili jedan golf teren preko cijelog poluotoka ili sve ovo što smo danas rekli i još puno toga više. Bitno je naglasiti te omjere površina – na Muzilu stane ili golf ili sve osim golfa.

